

CONSELL INSULAR
DE MENORCA

Ajuntament de Ciutadella

PRIMERA REVISIÓ DEL PLA D'ACCIÓ AMBIENTAL MUNICIPAL DE CIUTADELLA

Doc.5 Pla de seguiment 2009-2012

Versió 1

gener de 2009

Equip redactor:

M. Jesús Bagur Benejam

Santa Clara, 30 07760 Ciutadella de Menorca
Tel. 971 480476 Fax 971 385118
mjesusbagur@gmail.com

CONSELL INSULAR
DE MENORCA

Ajuntament de Ciutadella

PRIMERA REVISIÓ DEL PLA D'ACCIÓ AMBIENTAL MUNICIPAL DE CIUTADELLA

Doc.5 Pla de seguiment 2009-2012

DIRECCIÓ FACULTATIVA

Consell Insular de Menorca

Joan Juaneda, biòleg

Ajuntament de Ciutadella

Gabriel Cadrona, regidor de Turisme i Medi Ambient

Xavier Cardona, tècnic de Medi Ambient

EQUIP REDACTOR

M.Jesús Bagur Benejam, Llic. en Ciències Ambientals

Neus Andreu Sunyer, Llic. Ciències Ambientals

Contingut

1. Preàmbul	4
2. Introducció	8
3. Organització del seguiment	8
4. Indicadors de seguiment	10
5. Indicadors clau de sostenibilitat	28

1. PREÀMBUL

Menorca, declarada Reserva de Biosfera el 1993, ha esdevingut un model paradigmàtic de compromís amb el valors mediambientals de desenvolupament sostenible i qualitat de vida. Un fet significatiu ha estat que la totalitat del seu territori, representat pels vuit municipis de l'illa, s'ha adscrit a la Carta d'Aalborg.

Durant el 2002 aquests municipis van iniciar els processos d'Agenda Local 21 amb la realització d'auditories ambientals que van servir per desenvolupar la diagnosi de situació mediambiental. El 2004 es van dissenyar els plans d'acció ambiental municipals amb la relació de programes, accions concretes i el sistema d'indicadors de seguiment definits per cada municipi, establint un procés participatiu en el qual es van constituir els Tallers d'Agenda Local 21. A partir d'aquest moment es va iniciar l'execució dels respectius plans d'acció.

A principis de 2007 el Consell Insular de Menorca va treure a concurs públic la primera revisió dels plans d'accions ambientals dels vuit municipis de Menorca i suport tècnic als ajuntaments en els tràmits necessaris per a l'aprovació, per part del Govern de les Illes Balears, dels plans d'acció revisats. Els vuit municipis han renovat el conveni de col·laboració per poder engegar aquesta primera revisió.

Per als municipis que emprenguin el procés de revisió dels plans d'acció, els beneficis a esperar rau en a recuperar l'impuls de la fase inicial de l'Agenda Local 21 amb l'aprofitament del coneixement acumulat durant els primers anys d'implantació. Això pot permetre que es defineixin projectes de major qualitat i adequació a la realitat municipal, que incideixin positivament en la qualitat de vida actual i futura de la ciutadania, i estimulin la participació ciutadana. Dins dels ajuntaments, aquest procés ha de millorar la integració dels criteris de

sostenibilitat, la coordinació i comunicació entre àrees i, en definitiva, la imatge municipal.

La revisió dels plans d'acció ambiental municipal és un procediment previst en els plans de seguiment de les agendes locals 21 dels municipis de Menorca aprovats el 2004. En aquests es recomana realitzar una revisió profunda dels PAAM en períodes de 4 anys, que permeti incorporar noves accions al PAAM a partir d'un procés de participació ciutadana que reculli les aportacions dels diferents agents socials i econòmics del municipi, i finalment obrir un procés de valoració que permeti establir les prioritats en la planificació de les accions que configuraran el nou Pla d'acció ambiental municipal.

De la mateixa manera que es va fer per als PAAM originals, els nous plans d'acció ambiental municipal revisats hauran de seguir la tramitació establerta en el Decret 123/2002, de 4 d'octubre, sobre la implantació de l'Agenda Local 21 als municipis de les Illes Balears:

- Aprovació pel Ple de l'Ajuntament.
- Validació per part del Comitè Insular d'Agenda Local 21, que elevarà informe a la Comissió Permanent de la Comissió Balear de Medi Ambient.
- Ratificació per part de la Comissió Balear de Medi Ambient, que determinarà en el seu cas la necessitat de modificar les inscripcions del municipi en el Registre Balear d'Agendes Locals 21 i a la Xarxa Balear de Sostenibilitat.

L'actualització dels PAAM ha de partir d'una avaluació exhaustiva del nivell d'implantació de cada Pla d'acció, que és diferent a cada municipi. Cal identificar,

a partir d'aquesta avaluació, les principals debilitats i fortaleeses del PAAM vigent quant a tipologia de les accions i àmbits temàtics, organismes intervinents i limitacions competencials i pressupostàries que permetin l'optimització del nou Pla, en termes de factibilitat d'aconseguir els resultats esperats en els terminis establerts.

És necessari també la implicació activa dels càrrecs, tècnics i responsables municipals, que permeti la col·laboració i representació d'actuacions de totes les àrees de l'Ajuntament a partir de la idea que l'Agenda Local 21 no és exclusiva de l'àrea de Medi Ambient, sinó que implica el conjunt de la gestió dels ajuntaments.

La revisió dels plans d'acció ha de servir també per:

- Adaptar els objectius i accions dels PAAM a l'evolució legislativa, tècnica, econòmica i social dels aspectes relacionats amb el desenvolupament sostenible. És d'especial rellevància l'adopció dels Compromisos d'Aalborg com a reforç de les iniciatives locals i per donar impuls per revitalitzar l'Agenda Local 21.
- Adequar el Pla d'acció a l'evolució de la gestió local de la sostenibilitat.
- Ajustar el Pla en funció del nivell d'implantació de les accions del PAAM vigent per àmbits temàtics.
- Adequar el Pla a l'evolució de l'estat social, ambiental i econòmic del municipi.
- Fomentar la incorporació d'accions dels àmbits temàtics d'actuació menys representats en els PAAM vigents.

Per abordar amb èxit el procés de revisió dels plans d'acció caldrà reconsiderar els aspectes bàsics integrals del procediment inicial de disseny del PAAM: definició tècnica, comunicació municipal i participació ciutadana, per tal d'aconseguir la màxima implicació de tots els actors involucrats en aquest procés.

Els documents resultants d'aquesta primera revisió dels plans d'acció ambiental s'elaboraran en dues fases de treball:

FASE R-I	<ul style="list-style-type: none">▪ Doc 1. Document base per a la revisió▪ Doc 2. Actualització de dades ambientals
FASE R-II	<ul style="list-style-type: none">▪ Doc 3. Pla de participació▪ Doc 4. Pla d'actuació 2009-2012▪ Doc 5. Pla de seguiment

2. INTRODUCCIÓ

Aquest document és un resum del **Document 4. Pla d'actuació 2009-2012**, en el sentit que recull de manera resumida els indicadors de seguiment de cadascuna de les accions i projectes descrits en el Pla d'actuació.

El **Pla de seguiment 2009-2012**, cinquè dels documents previstos en aquest procés, és el document del Pla d'acció que defineix un sistema d'avaluació contínua i periòdica del desenvolupament i dels resultats obtinguts per implantar el Pla d'acció.

Aquest seguiment es realitza a partir d'**indicadors**, que són elements de quantificació que permeten mesurar l'evolució de cada Pla d'acció i/o els seus resultats, i determinar si les actuacions realitzades en el marc del Pla d'acció estan d'acord amb els objectius de l'Agenda Local.

Igualment, per controlar l'estat d'execució del Pla d'actuació en general, s'omple el **Formulari de Seguiment**

3. ORGANITZACIÓ DEL SEGUIMENT

Durant la primera fase del procés de revisió del Pla d'acció s'ha elaborat el **Document 2. Actualització de dades ambientals**, amb l'objectiu d'actualitzar les dades ambientals que van formar part de la Diagnosi Ambiental del PAAM 2004, i de dotar d'informació ambiental, social i econòmica actualitzada als ajuntaments, entitats i associacions del municipi i ciutadania en general, necessària per a poder fer noves propostes d'actuació i revisió de les actuals per a la redacció del PAAM 2009.

L'objectiu d'aquesta segona fase és poder fer el seguiment dels indicadors periòdicament, i poder extreure conclusions sobre de la implantació del Pla d'acció en el municipi.

Els resultats del seguiment del PAAM han de ser públics i explicats a la ciutadania, principalment als participants als Tallers de Participació Ciutadana.

D'altre banda existeixen els **indicadors clau de sostenibilitat**, definits per la Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears, que calculats anualment, també permeten estudiar el grau d'implantació del Pla d'acció i, en terme generals, la sostenibilitat del municipi.

Amb la finalitat d'aconseguir que tots els indicadors es calculin s'ha de definir un responsable del càlcul. El batlle o regidor responsable de l'Agenda Local 21 és el responsable final que això passi, però ha de delegar la responsabilitat del control de les dades a qui cregui més convenient. Per exemple, tots els indicadors que facin referència a sancions o compliment d'ordenances hauria de recaure en la policia, el control de consums municipals a un funcionari de l'àrea de serveis, les assistències a jornades o qualsevol altre acte a l'encarregat d'organitzar-ho, etc.

Per tant, en el moment en que s'està executant un projecte del PAAM, el responsable del projecte ha de definir exactament qui ha de ser la persona encarregada de calcular les dades per poder realitzar el seguiment de l'acció.

4. INDICADORS DE SEGUIMENT

A partir de les fitxes dels projectes, definides en el Document 4. Pla d'actuació 2009-2012, s'han extret els indicadors de seguiment aprovats.

Línia d'actuació: 1 GOVERNABILITAT

Tema: Participació ciutadana

<i>Projecte 1.1</i>	<i>(1)</i>	Potenciar el paper de les associacions de veïns
<i>Descripció</i>		El projecte proposa dotar de recursos a les associacions del municipi per a fomentar l'associacionisme i la participació ciutadana: espais, equipament informàtic, recursos econòmics per desenvolupar activitats a la barriada. També inclou donar més rellevància a les associacions com a veu de les barriades creant canals de participació entre l'Ajuntament i les associacions. Establir un horari mensual per a cada regidor per poder atendre a les associacions sobretot en temes que afecten a les barriades.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	<i>de</i>	Nombre d'espais dedicats a les associacions, recursos econòmics invertits.

Línia d'actuació: 2 GESTIÓ LOCAL CAP A LA SOSTENIBILITAT

Tema: Educació

Projecte 2.1 (2)	Línia d'ajuts per als centres educatius dins el programa d'Agenda 21 escolar
<i>Descripció</i>	Es tracta de treure anualment una línia d'ajudes als centres educatius de Ciutadella que participen a l'Agenda 21 escolar, per a que desenvolupin projectes ambientals al centre dirigits a la comunitat educativa (alumnes, professors, familiars). Els projectes hauran de dirigir-se a la conscienciació i educació ambiental de la comunitat educativa.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Recursos econòmics dedicats anualment

Tema: Activitat Econòmica

Projecte 2.2 (3)	Incorporar criteris ambientals als plecs de condicions de les adjudicacions d'obres i serveis de l'Ajuntament
<i>Descripció</i>	Aquest projecte proposa anar incorporant als plecs de condicions de les noves adjudicacions d'obres i serveis que es fan des de l'Ajuntament, diferents criteris ambientals que han de complir les empreses que vulguin participar als concursos, i així anar incentivant a les empreses privades que vulguin treballar per l'Ajuntament per a que inverteixin en temes ambientals.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Nombre de plecs amb condicions ambientals

Tema: Medi Ambient

Projecte 2.3 (4)	Donar a conèixer les diferents ordenances municipals que tenen incidència en el medi ambient
<i>Descripció</i>	Es tracta de donar a conèixer el contingut de les diferents ordenances municipals que tenen que veure amb el medi ambient (renou, clavegueram, platges, neteja, etc.), per a que els ciutadans i empreses coneguin quines són les prescripcions que s'han de complir al municipi.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Ordenances publicades a la web municipal

Línia d'actuació: 3 BENS NATURALS COMUNS

Tema: Aigua

Projecte 3.1 (5)	Donar bonificacions fiscals a la construcció i recuperació de cisternes
<i>Descripció</i>	Es proposa donar bonificacions fiscals a la construcció de cisternes de recollida d'aigües pluvials. Així a l'hora de calcular l'Impost de Construccions i Obres, que és un 3,2% del pressupost de l'obra, la part del pressupost corresponent a la construcció de la cisterna no contaria a l'hora de calcular l'impost.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Nombre de projectes que inclouen cisterna Consum d'aigua de subministrament Indicador clau IC11

Tema: Aigua

Projecte 3.2	(6)	La situació de l'aigua potable a Menorca
<i>Descripció</i>		El projecte inclou tota una sèrie de mesures a aplicar durant els propers 3 anys per millorar la situació de l'aigua a l'illa. Algunes de les actuacions proposades ja es duen a terme a Ciutadella, o estan reflexades en altres projectes presentats, o no depenen de la gestió municipal. Així, només inclourem les que siguin noves: Obligar a la jardineria autòctona a tota obra pública, Fomentar els paviments permeables a aparcaments i zones verdes, Obligar a la construcció de cisternes en l'obra nova i rehabilitacions integrals, Relacionar tarifes urbanes amb el padró d'habitants, construir dipòsits de pluvials a zones urbanes i industrials.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>		Consum d'aigua / habitant Indicador clau IC11

Tema: Energia

Projecte 3.3	(7)	Estudiar la possibilitat d'implantar instal·lacions d'energia solar fotovoltaica en edificis municipals
<i>Descripció</i>		El projecte proposa estudiar les condicions de diferents edificis municipals per tal de implantar instal·lacions solars fotovoltaïques. No tots els edificis són aptes per aquestes instal·lacions, per tant s'hauria d'estudiar abans quines possibilitats té el municipi i estudiant la viabilitat tècnica i econòmica d'aquestes instal·lacions de producció d'energia.

<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Estudi realitzat
--	------------------

Tema: Medi Ambient

Projecte 3.4 (8)	Projecte Verd zona Rafal Amagat/Depuradora Sud
<i>Descripció</i>	Davant els problemes que sofreixen els veïns de la zona, proposen la dotació a la zona d'un pulmó verd amb una extensió suficient per poder netejar l'aire de partícules nocives i a la vegada minimitzar els impactes visuals, acústics i olfactius que provoquen les infraestructures de la zona (depuradora, planta de reciclatge). Sol·licitar a l'administració competent la instal·lació d'estacions de mesura de la qualitat de l'aire. Col·laborar amb les administracions públiques en la vigilància, seguiment i control de la qualitat e les aigües depurades mitjançant anàlisis de laboratoris independents.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Resultats analítics aigües depurades Instal·lació estació qualitat de l'aire Queixes del veïns Indicador clau IC12

Tema: Aigua

Projecte 3.5 (9)	Estalvi i millora de la qualitat de l'aigua
<i>Descripció</i>	Proposen una gestió integral de l'aigua, implantant tarifes igualitàries, creant grans dipòsits de pluvials, seguin millorant les xarxes d'aigua i instal·lant sistemes centralitzats de

	descalcificació amb carbó actiu.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Consums d'aigua / habitant Resultat analítiques qualitat de l'aigua Indicador clau IC11, IC12

Tema: Medi Ambient

Projecte 3.6 (10)	Reducció del consum de recursos als edificis municipals
<i>Descripció</i>	Es proposa implantar mesures per tal de reduir el consum de recursos naturals com aigua, energia, paper, i altres matèries primeres a les dependències municipals
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Consums d'aigua i energia a les dependències municipals. Indicador clau IC11, IC15

Tema: Energia

Projecte 3.7 (11)	Canvi enllumenat de nadal al cas antic
<i>Descripció</i>	L'associació proposa elaborar un projecte de millora de l'enllumenat de nadal al casc antic. Entre les propostes hi ha: incloure decoració no lluminosa, establir l'enllumenat depenent de l'amplària del carrer i la densitat de comerços, ajustar l'horari dels llums amb l'horari comercial i els dies festius tota la nit, no encendre els llums fins la Puríssima, fer una encesa simbòlica, unificar l'enllumenat per zones i millorar la xarxa elèctrica.
<i>Indicadors de</i>	Canvi d'horaris

<i>seguiment/mètriques</i>	Canvis de la xarxa Indicador clau IC15
----------------------------	---

Línia d'actuació: 4 CONSUM I FORMA DE VIDA RESPONSABLE

Tema: Residus

Projecte 4.1 (12)	Finalitzar la implantació de la recollida selectiva d'envasos a les platges urbanes i urbanitzades
<i>Descripció</i>	Aquest estiu s'ha implantat la recollida selectiva d'envasos a les platges de Son Xoriguer, Cala en Bosc, Cala Blanca, Santandria, Sa Caleta i Cala en Blanes amb uns bons resultats. El projecte consistiria en implantar-ho a la resta de platges urbanes Platja Gran, sa Farola, Cala en brut, Cala en Forcat, Calespiques i Cala Morell.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Volum de residus generats per tipologia. Indicador clau IC13

Tema: Residus

Projecte 4.2 (13)	Augmentar el número de contenidors d'oli al centre urbà
<i>Descripció</i>	Actualment les persones que reciclen l'oli vegetal a casa disposen de dos punts al municipi on el poden dipositar, l'ECOPARC i la plaça des Pins. El projecte inclouria la instal·lació de entre 4 i 8 nous contenidors de recollida selectiva d'oli a diferents punts estratègics de la ciutat per tal

	d'augmentar la recollida d'aquest residu. Els contenidors s'haurien de repartir de manera que tothom en tingués algun aprop, sense que cap zona del nucli urbà quedés sense servei. A més i a causa dels problemes de brutícia que provoca el mal ús d'aquests contenidors, haurien d'estar dissimulats dins tancats (com el des Pins) i s'hauria d'acompanyar la instal·lació amb informació als ciutadans sobre els llocs on s'han instal·lat.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Contenidors instal·lats L o Kg d'olis recollits

Tema: Residus

Projecte 4.3 (14)	Evitar residus plàstics i altres envasos
<i>Descripció</i>	Realitzar actuacions compartides amb les empreses del sector del comerç per evitar un consum excessiu de bosses de plàstic i envasos, potenciant altres materials com plàstic biodegradable, bosses de paper o capsos.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Comerços adherits Compres d'altres materials Indicador clau IC13

Tema: Residus

Projecte 4.4 (15)	Instal·lar més papereres per recollida de deposicions canines
<i>Descripció</i>	Proposa instal·lar més punts dispensadors de bosses per a

	recollir deposicions canines al municipi.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Papereres instal·lades

Tema: Residus

Projecte 4.5 (16)	Increment dels punts de recollida selectiva
<i>Descripció</i>	A la zona de Son Oleo, per posar un exemple, només hi ha un punt dotat de contenidor d'envasos, vidre i paper-cartró. Seria convenient estudiar la possibilitat d'incrementar aquests punts per facilitar l'accés a la gent i mirar d'integrar-los al màxim en l'entorn.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Contenidors instal·lats Kg recollits Indicador clau IC13

Tema: Residus

Projecte 4.6 (17)	Iniciar la recollida selectiva de matèria orgànica
<i>Descripció</i>	Proposen iniciar la recollida selectiva de matèria orgànica als contenidors soterrats del nucli urbà com a prova pilot, per després anar implantant la recollida progressivament a més punts del nucli urbà.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Kg recollits Indicador clau IC13

Tema: Residus

Projecte 4.7	(18)	Millora de la recollida de fems al casc antic
<i>Descripció</i>		L'associació comenta que el servei funciona bé, però es queixa de la mala imatge que donen les bosses de fems al carrer, i que els bars nocturns (que tanquen a les 4h) l'han de treure un dia després. La proposta que presenten per solucionar el tema dels bars és que es faci una petita recollida de 4h a 7h del matí per als bars. I per la recollida domiciliària proposen fer una recollida selectiva domiciliària per dies. Així cada dia de la setmana els veïns traurien un tipus de residus, en bosses diferenciades de diferent color. Per exemple, els dilluns, dimecres i dissabtes es recollirien fems normal, els dimarts paper, els dijous vidre i els diumenges envasos.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>		Recollides implantades Indicador clau IC13

Tema: Residus

Projecte 4.8	(19)	Campanya de conscienciació sobre la recollida selectiva adreçada als comerciants
<i>Descripció</i>		Proposen la realització d'una campanya de conscienciació de la importància de la recollida selectiva de residus (paper, vidre, envasos, oli, etc.) entre els comerciants, però també es pot fer extensible a tots els ciutadans.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>		Kg recollits Indicador clau IC13

Tema: Energia

Projecte 4.9 (20)	Substitució de les làmpades convencionals dels semàfors per altres de tipus LED
<i>Descripció</i>	El projecte inclou substituir totes les làmpades convencionals dels semàfors de Ciutadella per altres de tecnologia LED. Amb aquest projecte s'aconsegueix reduir el consum d'energia de la xarxa de semàfors i augmentar la seguretat del trànsit, al ser més visibles els leds tant de dia com de nit. A més, l'Ajuntament utilitzarà aquesta tecnologia LED a tots els nous semàfors que instal·li, com ha passat al de l'encreuament entre els carrers Màrius Verdaguer i Sant Antoni Maria Claret.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	KW consumits i reduïts Indicador clau IC15

Línia d'actuació: 5 PLANIFICACIÓ I DISSENY URBANÍSTIC

Tema: Urbanisme

Projecte 5.1 (21)	Soterrament cablejat de Gesa al casc antic
<i>Descripció</i>	L'associació demana soterrar tot el cablejat elèctric del casc antic per millorar la imatge del centre. En aquest sentit comentar que l'Ajuntament durant les obres de millora que ha portat a terme durant els darrers anys ha fet tota la instal·lació subterrània, i ha sol·licitat en diverses ocasions a GESA que dugui a terme el soterrament tal com es va acordar fa uns anys. Per tant aquest projecte no depèn exclusivament de la gestió municipal, l'ajuntament el que pot fer es seguir demanant que GESA compleixi l'acord.

<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	de Metres soterrats
--	------------------------

Tema: Urbanisme

Projecte 5.2 (22)	Manteniment del mobiliari urbà i la senyalètica
<i>Descripció</i>	Proposen posar un responsable municipal que trimestralment inspeccioni les mancances en el mobiliari i la senyalètica urbana. Demanen més presència policial els caps de setmana per impedir el vandalisme i que els responsables d'actes de vandalisme ho paguin amb serveis a la comunitat.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	de Informes policials Comparació destrosses

Tema: Urbanisme

Projecte 5.3 (23)	Revisar el Pla General d'Ordenació Urbana
<i>Descripció</i>	Aquesta acció que ja estava inclosa a l'anterior Pla d'Acció, suposa revisar el planejament urbanístic actual, que és de l'any 1989, i adaptar-lo a la nova normativa i redactar un planejament nou amb una visió actual i moderna per tal de planificar com ha de ser el municipi en el futur.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	de Pla revisat Indicador clau IC8, IC9

Tema: Patrimoni

Projecte 5.4 (24)	Incorporar es Castellar de sa Caleta a la Xarxa Monumental que gestiona el Consell Insular de Menorca
<i>Descripció</i>	Es tracta d'elaborar un pla de gestió i difusió del monument i incorporar-lo a la Xarxa Menorca Monumental del Consell Insular de Menorca.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	

Tema: Energia

Projecte 5.5 (25)	Pla energètic local
<i>Descripció</i>	Definir criteris en actuacions urbanístiques, elaborar ordenances d'enllumenat públic. Adequació arquitectònica d'edificis. En definitiva elaborar un Pla energètic local tenint en compte tots els aspectes.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Ordenances aprovades Pla elaborat Indicador clau IC14, IC15

Tema: Urbanisme

Projecte 5.6 (26)	Millora del manteniment de les zones verdes
<i>Descripció</i>	El manteniment actual de les zones verdes, tant de Son Oleo, com d'altres zones de Ciutadella, no és el que seria desitjable. Algunes presenten un aspecte d'abandonament llargues temporades, de manera que s'hauria d'incrementar la

	freqüència de les tasques de manteniment per mantenir-les en condicions.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Freqüència del manteniment

Línia d'actuació: 6 MILLOR MOBILITAT, REDUIR EL TRÀNSIT

Tema: Mobilitat

Projecte 6.1 (27)	Itineraris escolars segurs
<i>Descripció</i>	El projecte consisteix aplicar mesures per fer més segurs els itineraris a peu o en bicicleta dels escolars de Ciutadella. No només s'hauria d'aplicar als itineraris cap a les escoles, sinó cap als equipaments esportius i culturals. Entre les mesures a aplicar trobem elevar els passos de vianants, establir una bona il·luminació, eliminar barreres arquitectòniques, senyalitzar els itineraris, mantenir les aceres en bon estat, establir aquests itineraris com a zones prioritàries de vigilància policial.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Itineraris establerts Passos de vianants instal·lats Senyalització col·locada

Tema: Mobilitat

Projecte 6.2 (28)	Creació d'una xarxa de carril bici a Ciutadella
<i>Descripció</i>	El projecte inclouria dur a terme els 9 km de carril bici al centre urbà de Ciutadella, distribuïts de la següent manera: 1.

	Ruiz i Pablo - camí de baix - passeig marítim. 2. Camí de Maó - Avda Constitució - Avda Jaume I - Avda Negrete - Lepanto - Republica argentina - camí de sa Caleta - Ctra Santandria - Degollador. 3. Bisbe Juano - de la Pau - Alfons V - Sant Antoni Maria Claret - Mascaró Passarius -Avda Palma Mallorca - Industrials. Cal tenir en compte que aquest projecte no s'executarà de cop, sinó en diferents fases.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Carrils construïts

Tema: Mobilitat

Projecte 6.3 (29)	Senyalitzar les zones d'aparcament als principals accessos al centre urbà
<i>Descripció</i>	Aquest projecte inclòs a l'anterior Pla d'Acció proposa senyalitzar de manera clara als principals accessos al centre urbà les bosses d'aparcaments del municipi, per a que els que no coneixen el poble puguin arribar millor a les zones d'aparcament.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Senyalització instal·lada

Tema: Mobilitat

Projecte 6.4 (30)	Millorar la xarxa d'aparcaments de bicicletes al centre urbà
<i>Descripció</i>	El projecte inclouria la instal·lació de nous aparcaments de bicicletes al centre urbà, i aniria lligat a l'execució del carril bici. Es tracta d'anar instal·lant aparcaments per a bicicletes a

	zones estratègiques de la ciutat (places, carrers, equipaments esportius, culturals, educatius) tenint en compte que al lloc on aparca un cotxe hi caben 10 bicicletes.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Aparca-bicis instal·lats

Tema: Mobilitat

Projecte 6.5 (31)	Millorar la xarxa d'aparcaments de bicicletes a les platges urbanes i urbanitzades
<i>Descripció</i>	El projecte inclouria la instal·lació de nous aparcaments de bicicletes a les platges urbanes i de zones urbanitzades, amb l'objectiu de incentivar l'ús de la bicicleta per anar a la platja. Platges: Son Xoriguer, Cala en Bosc, Cala Blanca, Santandria, Sa Caleta, Platja Gran, Sa Farola, Cala en Blanes, Cala en Brut, Cala en Forcat, Calespiques i Cala Morell.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Aparca-bicis instal·lats

Línia d'actuació: 7 ACCIÓ LOCAL PER LA SALUT

Tema: Acció Social

Projecte 7.1 (32)	Millora de l'accés i adaptació a persones amb mobilitat reduïda de la Platja Gran
<i>Descripció</i>	Es tracta d'un projecte de millora de l'accés i adaptació de la platja a persones amb mobilitat reduïda, per tal d'aconseguir que aquesta platja urbana sigui totalment accessible.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	

Tema: Acció Social

Projecte 7.2 (33)	Creació d'un anell verd al perímetre de Ciutadella
<i>Descripció</i>	Proposen fer realitat dos recorreguts per potenciar les zones verdes de passeig i millorar la qualitat de vida a la ciutat. El primer recorregut és: passeig marítim, platja gran, canal salat, vorera via perimetral, avinguda Palma de Mallorca, vorera ronda nord fins sa Vinyeta. I aquest altre recorregut: Canal dels horts, s'Albufera, terrenys públics de damunt es moll de càrrega i descàrrega, terrenys públics de Cala en Busquets i camí de sa Farola.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Recorreguts definits

Tema: Renous

Projecte 7.3 (34)	Elaborar un mapa de renous del municipi
<i>Descripció</i>	Es proposa elaborar el mapa de renous del municipi, declarant les diferents zones que marca la legislació vigent. Aquesta actuació a més de ser obligatòria per llei abans del 2010, s'haurà de dur a terme també obligatòriament durant el procés de revisió del Pla General d'Ordenació Urbana.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Mapa elaborat

Línia d'actuació: 8 ECONOMIA LOCAL VIVA I SOSTENIBLE

Tema: Turisme

Projecte 8.1 (35)	Potenciar el paper de Ciutadella com a destí turístic d'oci sostenible: senderisme, kayak, cicloturisme, etc.
<i>Descripció</i>	Incentivar l'oferta d'activitats d'oci que donin a conèixer el nostre patrimoni natural. Enfocar la promoció turística del municipi cap a un turisme que s'interessi pels destins d'oci sostenible i de gran potencial natural. Tenint en compte que l'Ajuntament no té competències en promoció turística
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Promoció Activitats programades

Tema: Turisme

Projecte 8.2 (36)	Posar en marxa rutes etnològiques, culturals i paisatgístiques
--------------------------	---

<i>Descripció</i>	Aquest projecte inclou la posada en marxa d'una sèrie de rutes turístiques al municipi per conèixer diferents valors naturals, culturals, arqueològics i etnològics del municipi.
<i>Indicadors de seguiment/mètriques</i>	Rutes establertes

5. INDICADORS CLAU DE SOSTENIBILITAT

Com s'ha explicat anteriorment, la Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears defineix 15 indicadors clau que anualment, tots els municipis de les Illes Balears que segueixen el procés d'Agenda Local 21, han de calcular. Això permet comparar tots els municipis entre si i valorar conjuntament la sostenibilitat dels municipis balears.

A continuació presentem els 15 indicadors clau de sostenibilitat:

IC1 Índex de pressió humana

Població de dret
IPH màxim (persones)
IPH promig anual (persones)

IC2 Capacitat d'allotjament

Allotjament residencial (places)
Places turístiques
Capacitat d'allotjament (places)

IC3 Índex d'estacionalitat turística

Ocupació mitjana anual (%)

IC4 Indicador d'estrés turístic

Estrés turístic màxim
Valor promig anual

IC5 Ocupació laboral per sector

Sector I (primari)
Sector II (secundari)
Sectors III i IV (terciari)

IC6 Percentatge d'immigrants

Població estrangera (habitants)
Percentatge s/població total (%)

IC7 Parc de vehicles

Total vehicles
Vehicles per cada 100 habitants

IC8 Ocupació del sòl

	Sòl urbà i urbanitzable (%)
	Superfície cultivada (%)
IC9	Intensitat de l'ocupació del sòl
	Intensitat total (ha/hab)
	Sòl urbà i urbanitzable (ha/hab))
	Superfície cultivada (ha/hab)
	Planejament i superfície
IC10	protegida
	Sòl protegit (ha)
	Percentatge sòl protegit (%)
	Sòl protegit per habitant (ha/hab)
	Consum aigua per habitant dret i
IC11	dia
	Consum total anual (m3)
	Consum per habitant i dia (l)
	Volum aigua tractada a la
IC12	depuradora
	Cabal depurat EDAR (m3)
	Sanejament per habitant i dia (l)
	Volum aigua reutilitzada
	Percentatge aigua reutilitzada
IC13	Producció de residus
	Residus per habitant i dia (Kg)
	Tones recollides vidre
	Tones recollides paper i cartró
	Tones recollides envasos
	Tones recollides compost
	Kg per hab. de dret vidre
	Kg per hab. de dret paper i cartró
	Kg per hab. de dret envasos
	Kg per hab. de dret compost
	Percent. de residus recuperats
IC14	Consum total d'energia
	Consum gasos liquiats (TEP)
	Consum combustible líquid (TEP)
	Consum electricitat (TEP)
	Total consum (TEP)
	Consum per habitant (TEP/hab)
IC15	Consum d'energia elèctrica
	Consum elèctric illa (TEP)
	Consum per habitant (TEP/hab)

6. FORMULARI DE SEGUIMENT

Com s'ha explicat anteriorment, per portar a terme un control de l'estat d'execució del Pla d'actuació, és a dir, per determinar i conèixer quines accions estan acabades, quines en execució i quines pendents, s'omple el Formulari de Seguiment de la Xarxa Balear de Sostenibilitat.

Aquesta tasca s'ha de realitzar anualment per avaluar com s'està desenvolupant el Pla d'actuació i si es segueixen les prioritats d'actuació marcades, i per tant, poder actuar en conseqüència.

El seguiment de l'estat d'execució del Pla d'actuació s'ha de presentar davant el Taller de participació ciutadana, perquè els ciutadans que participen del procés coneguin de primera mà com s'està desenvolupant l'Agenda Local 21 i si l'ajuntament segueix les valoracions i prioritats que ells/es van definir. També s'ha de presentar davant el Comitè Insular d'Agenda Local 21 i la Xarxa Balear de Sostenibilitat.

El Formulari de Seguiment es pot trobar a la pàgina web de la Xarxa Balear de Sostenibilitat <http://al21.caib.es>